

УДК 7:7.012.185

**ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ FASHION-ІЛЮСТРАЦІЙ В ІСТОРИЧНОМУ
КОНТЕКСТІ НА ОСНОВІ ТВОРЧОСТІ ВІДОМИХ ХУДОЖНИКІВ**

А.В. СЕЛЕЗНЬОВА

Хмельницький національний університет

Fashion-ілюстрація – це один з найбільш затребуваних і популярних жанрів ілюстрації на сьогоднішній день. Ілюстрації, що мають пряме відношення до моди, прийнято називати fashion-ілюстраціями. Вони являють собою особливий спосіб представлення моди і використовуються для оформлення видань про моду, різних бутиків, реклами брендів тощо. Саме завдяки fashion-ілюстрації мода (стиль, образ) швидко поширюється, презентуються основні передові дизайнерські ідеї у широкі маси суспільства [1].

Першими прообразами fashion-ілюстрацій, які з'явилися понад 500 років тому, були гравюри та офорти із зображенням придворних дам і кавалерів XVI ст. Подібні зображення не тільки демонстрували ілюстрації модного одягу того часу, вони містили також рекомендації щодо їхньої технології виготовлення. Яскравий представник ілюстрації того часу – Вацлав Холлар, який виконував гравюри в техніці станкової графіки глибокого друку. Цей період вважають початком в історії розвитку fashion-ілюстрації [3].

У 1679 р. у Франції починає виходити перший глянцевиий журнал в історії моди «Mercure Galant», у якому розміщувалися рисунки модного одягу, розроблені відомими французькими художниками Абрахамом Босом, П'єром Боннаром і іншими. Проте найбільший пік популярності fashion-ілюстрації пов'язують із роботами італійського живописця Джованні Болдіні, американського графіка Чарльза Гібсона і Адольфа Сандоза. Більше відомо про розвиток fashion-ілюстрацій XX-XXI ст., адже вона стала дуже популярною, жінки прагнули бути схожими на дам, зображених на ескізах модних видань.

Так, у 1909 році в історії ілюстрування модних журналів відбуваються вкрай важливі зміни – зображення стають кольоровими, з'являються рисунки дизайнерського одягу, які починають реалізовувати через рекламу. Загалом період з 1910 по 1940 роки увійшов у історію fashion-ілюстрації під назвою «золотої ери». У цей проміжок часу працювали відомі французькі ілюстратори Поль Ірібе, Жорж Барб'є, Жорж Лепап, а також американські – Коль Філіпс, Карл Оскар Август Еріксон. Саме Поль Ірібе разом з дизайнером одягу Полем Пуаре створюють рисунки з жінками в дизайнерському одязі. П. Ірібе також співпрацював з Коко Шанель, їхні роботи з'являлися на сторінках таких видань як La Gazette du Bon Ton, Vogue, Femina.

У 1910-1920 рр. у fashion-ілюстраціях спостерігаються більш плоскі жіночі фігури і більш декоративні рішення, які запропонував Жорж Лепап, а американець К. Філіпс розробив власний метод створення рисунка, де фон виступав його головним суб'єктом, через що цей прийом стали називати «Зникаючі дівчата» [4].

У 1930-1940 рр. американці Карл Оскар Август Еріксон та Рут Сігрід Графстром вносять у жанр ілюстрації, що з'являлися на обкладинках журналів Vogue, the Delineator, Cosmopolitan, Woman's Home Companion, певну новизну. Деякі критики вважають, що на техніку останньої вплинули французькі художники фовісти, особливо, Анрі Матісс. Слід зазначити, що

fashion-ілюстрація з 1930-х років почала істотно конкурувати з фотоілюстрацією, яка активно удосконалювала технології і формувала систему виражальних засобів у сфері фіксування здобутків модної індустрії.

У 1940-х роках через Другу світову війну та Велику депресію fashion-ілюстрація стала менш популярною. А у післявоєнні роки відбулася зміна стереотипів мужності та жіночності завдяки творчості Крістіана Діора, який разом з fashion-ілюстратором Рене Грю створив стиль «New Look» [3, 4]. Зовсім новий підхід до fashion-ілюстрації продемонстрував художник іспанського походження Едуард Беніто, в роботах якого спостерігається захоплення кубізмом та конструктивізмом. Стиль Беніто нагадує кубістичні картини Пікассо, скульптури Бранкузі і портрети Модільяні. Його оригінальний підхід до створення і подачі fashion-ілюстрацій позитивно оцінили редакційні колеги журналів Vogue та Vanity Fair.

1940-1950 рр. – карколомний період для fashion-ілюстрації, оскільки журнал Vogue починає використовувати фотографію, повністю замінюючи нею графіку. Читачі побачили перші фото-обкладинки й одразу полюбили такий формат подачі матеріалу. Тим не менше, ілюстрація знаходить для себе нову нішу – рекламу. Рене Буше та Рене Грюо стали одними з перших, хто спробував свої сили у рекламній ілюстрації.

У 1960-х роках fashion-ілюстрація почала повністю здавати свої позиції через широке поширення фотомистецтва. Фотографії заповнили майже усі обкладинки і сторінки глянцевого журналу. У цей нелегкий для fashion-ілюстраторів час працювали Керолайн Сміт, Боббі Хілсон, Антоніо Лопес та Джордж Ставрінос. Новий виток у розвитку fashion-ілюстрацій настав лише в 90-х роках, коли Стівен Стіпельман і Джордж Ставрінос повернулися до стандартів графіки 20-х років і ввели в моду гротеск і мінімалізм. Джордж Ставрінос показував у своїх fashion-ілюстраціях елементи креслення і складний, в технічному розумінні, рівень володіння олівцем. Він прославився своїми геніальними роботами в рекламі (Bergdorf Goodman) і в таких глянцево-журналах як: «New York Times» і «Cosmopolitan».

1990-2020 рр. – період нових випробовувань для fashion-ілюстрації. Головний конкурент – цифрова фотографія та комп'ютерна графіка. Але й у таких непростих умовах fashion-ілюстрація живе, і навіть збагачується новими техніками та рішеннями. Модні видання стали використовувати фотографії, що піддаються комп'ютерній обробці і істотно змінюються в графічних редакторах, або мальовані fashion-ілюстрації за допомогою комп'ютерних графічних програм.

Література

1. Селезньова А. В. Теоретичні аспекти створення та художньої подачі fashion-ілюстрації. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Київ, 2017. – № 39. – С. 141-150.
2. Кирпер А. Фэшн-иллюстрация: вдохновение и приемы / пер. с англ. Е. Бакушев. Москва : Попурри, 2015. – 144 с.
3. Архипова Н. А. Эволюция художественно-графического языка иллюстраций журналов мод: Автореф. дисс. на соискание ученой степени кандидат искусствоведения / ФГБОУ ВО «Российский государственный университет им. А.Н. Косыгина. Москва, 2011. 20 с.
4. Блэкман К. 100 лет Моды в иллюстрациях / пер. с англ. Т. А. Зотина; за ред. О. Фесенко. Санкт-Петербург : Азбука-Аттикус, КоЛибри, 2013. – 384 с.